

Lazinovský zpravodaj

Č. 2/2008 7. ročník květen/2008

VODNÍ MLÝNY NA KŘETÍNCE

Voda je základ života. Je potřebná pro člověka, zvěř i rostliny. Lidská sídla vznikala vždy tam, kde tekla potok nebo řeka. Zabloudíte-li někdy, sejděte z kopce do údolí a až narazíte na potok, vydejte se po proudu. Určitě dojdete k obydlímu místu a tam už Vám dobří lidé poradí kudy dál.

Dobře víme jak velkou hodnotu pro nás voda má a také víme jakou má voda obrovskou sílu. A této síly využívali lidé již v dávných dobách pro pohon vodních kol. Energie proudící vody byla přenášena na hřídel prostřednictvím vodního kola a sloužila pro pohon různých mechanismů v hospodářství nebo později k výrobě elektrické energie.

Nejčastěji se využívala vodní kola ve vodních mlýnech. Vodou poháněný mlýn byl známý Antickému světu již od 2. století před n.l. Ve starověku se však nedočkal masivnějšího rozšíření, zřejmě i díky snadné dostupnosti levné lidské síly. Čas vodou poháněných mechanismů přišel až s životními podmínkami středověku. Do středověké Evropy se dostal za křížových výprav z Orientu. Mezi nejstarší dosud známé středověké mlýny v Evropě patří vodní mlýn v Dabingu, v Horním Bavorsku (SRN) ze 7. - 8. století. Stával v zaniklém meandru řeky Paar. Stavba byla vztyčena na kulové konstrukci z 250 dubových kůlů zasazených asi jeden metr do dna řeky. Mlýn byl v provozu bezmála sto let. Zanikl při povodni.

Do Čech se vodní mlýn dostal až později. První zmínky o vodních mlýnech u nás pochází z počátku 12. století. O rozšíření mlýnů u nás se zasloužili hlavně mniši – benediktýni. První zmínka o mlýnu v Únětčích pochází z roku 1125. Další mlýn byl v Břevnovském klášteře, v Kladrubech, v klášteře v Louce, ve špitále sv. Jana v Praze, ve Vyšehradské kapitule, v kapitule ve Staré Boleslavi a v dalších kláštěrech.

Málokdo si dnes dovede představit, jak se žilo a mlelo na malém venkovském mlýně. Mlynář musel být zkušený odborník v mnoha oblastech: v inženýrství – navrhoval, stavěl a udržoval v chodu na svou dobu poměrně složitá soustrojí mlýnu, v hydrotechnice – mlynář často sám navrhoval a budoval hráze, jezy, kanály a náhony, v tesařství – valná většina soustrojí byla dřevěná, v kamenictví – mlynář se musel vyznat i ve štípání mlýnských kamenů. Vodní mlýn dokázal semlít za den 5 až 7 q obilí. Za mletí se platilo tzv. „výmelné“ většinou v naturáliích – částí zrna.

Počátkem 20. století mnohé malé mlýny zanikaly pod tíhou konkurence velkých obchodních mlýnů. Ty, které ještě mlely, čekalo posledních 50 let práce. Čas staletých mlýnů se naplnil. Administrativní zastavení námezdního mletí v roce 1951 tak bylo mnohdy jen zbytečným urychlením neodvratného konce vodních mlýnů.

Tak jako na jiných řekách, využívali lidé i na řece Křetínce vodu pro pohon vodních kol. Z dochovaných pramenů můžeme zjistit, že v každé obci ležící na řece Křetínce byl vybudován nejméně jeden vodní mlýn. Např. v Bohuňově to byl Řihákův mlýn, kde bylo osazeno jedno vodní kolo, dále Jankův mlýn, kde byla osazena jedna Francisova turbína a byla zde provozována i pila. V Horním Poříčí byl v roce 1846 postaven Pöflův mlýn s jedním vodním kolem. V Prostředním Poříčí stojí Strieglerův mlýn, který měl jedno vodní kolo a byla zde provozována také pila. V Dolním Poříčí můžeme nalézt Krušinův mlýn, kde byla dvě vodní kola a byla zde provozována i pila. V Lazinově stál Masákův mlýn, který měl dvě kola. Bohužel tento mlýn byl zbourán při výstavbě vodní nádrže na Křetínce. I v dalších vesnicích ležících proti proudu řeky Křetínky, dále za Bohuňovem, byly vybudovány vodní mlýny. Jenom v Hamrech jich bylo pět. Uvedené pojmenování mlýnů je podle posledních majitelů, kteří v nich provozovali mlynářskou živnost. Většina bývalých mlýnů na Křetínce stále existuje, ale jsou přestavěny, často stěží rozpoznáme kudy vedl náhon k mlýnu. Bývalé mlýny slouží dnes většinou k bydlení.

SPOLEČENSKÁ RUBRIKA

V měsíci březnu oslavila významné životní jubileum 60 let paní Anežka Tihonová.

Blahopřejeme jubilantce a přejeme hodně zdraví, štěstí a pohody do dalších let života.

Prosíme občany, kteří si nepřejí, aby jejich životní jubilea byla zveřejňována v našem Zpravodaji, aby to laskavě sdělili vydavateli Lazinovského zpravodaje. Děkujeme.

Z jednání obecního zastupitelstva dne 14. 3. 2008

Přítomno bylo 6 členů obecního zastupitelstva a cca 25 občanů.

Obecní zastupitelstvo na svém zasedání:

- rozhodlo o připomínkách ke studii řešení veřejných ploch v obci Lazinov
- schválilo směnu pozemků s panem Hynkem – důvodem prováděné směny je potřeba rozšíření komunikace
- schválilo závazná pravidla pro nakládání s dřevní hmotou v obecních lesích
- schválilo vyšší odměn pro členy obecního zastupitelstva
- schválilo rozpočtové opatření 1/2008.

Závazná pravidla pro nakládání se dřevní hmotou v obecních lesích

O nakládání se dřevní hmotou v obecních lesích vždy rozhoduje obecní zastupitelstvo. Dřevní hmota bude rozdělena na pilařskou kulatinu – materiál vhodný k dalšímu zpracování a palivové dřevo – materiál nevhodný k dalšímu zpracování (kulatina malých průměrů, kulatina napadená hnilobou, náletové dřeviny, větve atd.) Rozdělení do sortimentů zajistí zastupitelstvo obce. Prodejní cena pilařské kulatiny bude dle aktuální tržní ceny. Prodejní cena palivového dřeva bude v případě samotěžby 200 Kč/m³ a v případě již připraveného dřeva, kdy kupující si zajistí pouze odvoz bude cena 400 Kč/m³.

Změna svozu PET lahví

V roce 2008 bude prováděn svoz PET lahví přibližně 1 x za 3 měsíce. Termín svozu bude včas oznámen.

V minulém „Zpravodaji“ se vloudila chybička do receptu – místo másla bylo uvedeno kakao. Omlouvám se a doufám, že jsem cukrárkám nezpůsobila problémy. Zde je tedy správný recept. ZZ

Smažené růže

25 dkg hladké mouky, 6 dkg moučkového cukru, 6 dkg másla, 2 žloutky, 3 lžice mléka, 3 lžice bílého vína, špetka soli

Všechny suroviny smícháme a vypracujeme těsto jako na nudle, rozválíme na stěblo silně a vykrajujeme hvězdičky trojí velikosti. Potřeme je uprostřed bílkem a klademe na sebe. Vařečku omočíme v mouce a hvězdičky uprostřed stlačíme, aby se lístky zvedly. Smažíme v rozpáleném tuku, zdobíme zavařeninou a sypeme cukrem.

Lazinovské loutkové divadlo v Olešnici

V sobotu 8. 3. 2008 se Loutkové divadlo Jirky Švába vydalo za hranice naší obce. Tentokrát hostovalo v Mateřském centru v Olešnici a zahrálo dětem, rodičům i prarodičům oblíbenou pohádku Dlouhý, Široký a Bystrozraký. Bylo to již čtvrté uvedení této pohádky a je vidět, že je oblíbená jak u herců tak také u dětí. Po skončení představení se děti přemístily z hlediště za oponu a v divadélku si vyzkoušely jak se vodí loutky a jak se vlastně hraje pohádka. Šlo jim to velice dobře.

Na loňského Mikuláše herci Loutkového divadla Jiřího Švába zahráli lazinovským dětem pohádku Krása nesmírná, kterou na motivy ruské lidové pohádky upravila Iva Milínková. I tato pohádka se dočká dalšího uvedení, ale až v podzimních měsících. Hrát budeme pro děti v sousedních vesnicích.

Velikonoční odpoledne pro děti a pomlázky

Paní Radka Košíková připravila pro děti na první březnové sobotní odpoledne zajímavé náměty na výrobu velikonočních dekorací. Kdo se zúčastnil, přinesl si domů krásné výrobky pro výzdobu domova.

Pletení pomlázek se konalo týden před Velikonocemi v sobotu 15. 3. odpoledne. Různé způsoby pletení pomlázek předvedla zájemcům paní Radka Košíková.

Úklid okolí přehrady

V sobotu 19. dubna proběhl již tradiční jarní úklid břehů přehrady, který organizuje Fan club BOP Křetínka. Úklidu se zúčastnili občané nejenom z Letovic a Meziříčka, ale také z Vranové, Křetína a Lazinova. Po provedeném sběru odpadků se brigádníci sešli v keltské usedlosti Isarno, kde dostali občerstvení a byla pro ně také připravena tombola. Hlavní organizátor jarního úklidu – Antonín Žilka - zkonstatoval, že odpadků v okolí přehrady je méně než v minulých letech. Poděkování patří všem, kteří přiložili ruce k dílu.

POZVÁNKY

T.O. ZÁTOKA LAZINOV

pořádá III. MAŠKARNÍ BÁL

pro děti i dospělé – letos na téma

TENKRÁT NA ZÁPADĚ

v sobotu 24. 5. 2008 ve 14.00 hodin

Zveme všechny rudochy i bělochy, indiány, kovboje, šerify, tanečnice, indiánky, barmanky, zlatokopy, zloděje koní i jakékoli jiné masky.

Co Vás čeká?

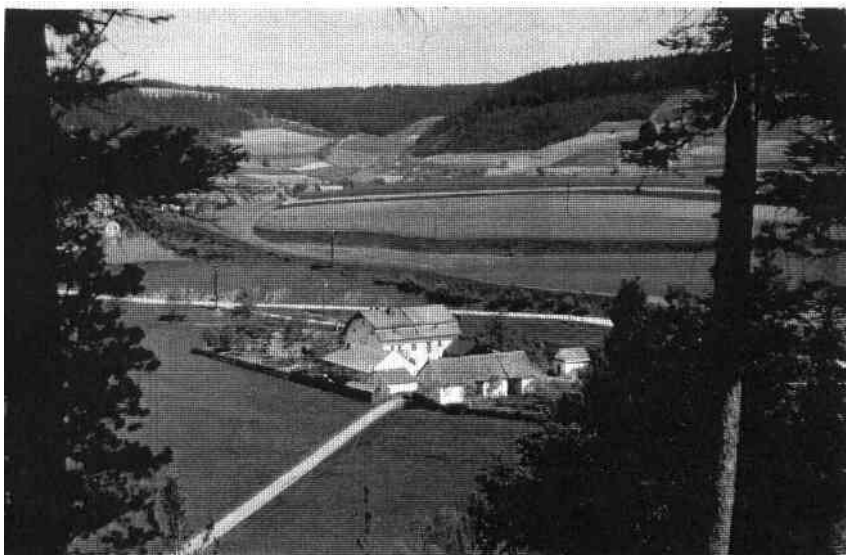
- mistrovství Lazinova v páce – Železná pracka
- soutěže o lazínovské dukáty – 10 úkolů
- jarmark
- rýžování zlata
- návštěva v pravém TEE-PEE
- mučednický kůl
- průvod masek
- výstava fotek z minulých akcí
- tombola + překvapení.

Jako každoročně i letos někdo v něčem vyhraje dort Maxišuflík.
Za děti si zodpovídají rodiče.

V měsíci červnu se můžeme těšit na koncert komorního dechového souboru Ad libitum. Soubor zahrál v Lazinově již v roce 2007. Termín koncertu bude včas oznámen. Přijďte, nebudete litovat.

OZNÁMENÍ

Druhé veřejné zasedání obecního zastupitelstva v roce 2008 je plánováno na pátek 13. června 2008 v 19.00 hodin v zasedací místnosti obecního úřadu Lazinov.

Mlýn Augustina Masáka v Lazínově

Materiály pro zpravodaj zpracovala Zdenka Zobačová.

Lazinovský zpravodaj vychází 1x za dva měsíce. Vydává Sdružení občanů Vesnice Lazínov, Lazínov 107, 679 62 Křetín, IČ: 26538571. Příspěvky pro další číslo přijímá Zdenka Zobačová do 15. 6. 2008 tel.: 516 470 731, e-mail: zobacova@tiscali.cz. Tisk Občanské sdružení Vesnice Lazínov. Náklad 120 výtisků. Zdarma. Evidenční číslo MK ČR E 13 551. Zvoničku na úvodní stránku namaloval Zdeněk Skácel.